Valvontaosasto
Analyysi ja tiedustelu

27.4.2022

Eduskunta
Hallintovaliokunta
HaV@eduskunta.fi

Hallintovaliokunta torstai 28.4.2022 klo 12.15 VNS 1/2022 vp Ajankohtaisselonteko turvallisuusympäristön muutoksesta

Turvallisuuspoliittinen selonteko

Viitaten lausuntopyyntöönne VNS 1/2022, Tulli esittää lausuntonaan seuraavaa:

Monialaisena viranomaisena Tulli toteuttaa toimivaltuuksiensa puitteissa tehtäviään kaikkiaan 11 ministeriön hallinnonalojen tukena, mikä *Ajankohtaisselonteko turvallisuusympäristön muutoksesta* -julkaisun osalta näkyy selonteossa esiin nostettujen teemojen kohdistumisena myös Tullin toiminnan kannalta keskeisiin osa-alueisiin.

Muuttunut turvallisuusympäristö koskettaa keskeisiltä osin Tullin tehtävänalaa erityisesti kansallisen huoltovarmuuden ja rajat ylittävän tavaraliikenteen logistiikan turvaamisen osalta. Selonteossa esiin nostetulla tavalla globaalien ketjujen häiriöt aiheuttavat epävarmuutta sekä kustannusten nousua. Erityisesti kansallisen huoltovarmuuden näkökulmasta kriittisen osaamisen ja huoltovarmuuden varmistaminen edellyttävät pitkäjänteistä viranomaisyhteistyötä mm. teknologiaan liittyvän tutkimuksen sekä viranomaisten kyvykkyyksien parantamisen ja lainsäädännön kehittämisen osalta. Kansainvälisellä tasolla huoltovarmuusyhteistyö on tiivistynyt erityisesti pohjoismaisessa kentässä. Samaan aikaan Euroopan unioni pyrkii vahvistamaan unionin (sisältäen tulliliitto) kriisinsietokykyä.

Tullin tehtävänä on tulliselvityksen lisäksi erityisesti Suomen valtakunnan rajat ylittävän liikenteen valvonta ja siinä nimenomaan poikkeamien havainnointi ja niihin reagointi. Tullin monialainen valvontatyö tukee vahvasti muuta viranomaiskenttää, koska tavaralogistiikkaan puuttuminen tehdään maahan saapumisen ja maastalähdön yhteydessä. Tullin tehtävänä on pyrkiä varmistamaan logistiikkatoimijoiden säännösten mukainen toiminta, millä turvataan kansainvälisen kaupan toimijoille tasapuolinen toimintaympäristö. Suomen Tulli toimeenpanee osana Euroopan unionin yhteistä tullijärjestelmää EU:n yhteistä kauppa- ja pakotepolitiikkaa. Vallitsevassa turvallisuustilanteessa Tulli on allokoinut lisää resursseja pakotevalvontaan.

Muuttunut turvallisuusympäristö haastaa koko viranomaiskenttää. Mahdollisen valmiuslain käyttöönoton tapahtuessa ja valmiuslain mukaisen säännöstelyn käynnistyessä Tulli vastaa tällöinkin Suomen rajat ylittävän tavaraliikenteen valvonnasta ja sääntelystä. On huomioitava, että tällöin Tullin työtehtävät EU-jäsenvaltioiden välisessä liikenteessä korostuvat merkittävästi ns. normaaliaikaan verrattuna. Selontekoon viitaten tilanteen eskaloituessa pahimmilleen voisi

Valvontaosasto
Analyysi ja tiedustelu

27.4.2022

mahdollinen kriisitilanne aiheuttaa mm. sotatarvikkeiden laitonta kauppaa ja tarvikkeiden päätymistä rikolliseen käyttöön. Tulli tukee Puolustusvoimia ja eri valvontaviranomaisten tehtäviä osana normaalitoimintaansa myös mahdollisena poikkeusaikana. Osana Suomen puolustuskyvyn ylläpitoa Tulli huolehtii asevalvontajärjestelmään liittyvästä valvonnasta. Tältä osin toiminnan kohteena ovat niin aseet kuin niihin liittyvät teknologiat, kaksikäyttötuotteet, CBRNE-aineet ja joukkotuhoaseet sekä näihin liittyvä tiedustelu ja rikostutkinta tavaroiden tuonnin, viennin ja kauttakuljetuksen osalta. Tulli osallistuu myös poliisin, Tullin ja Rajavartiolaitoksen yhteistyöhön (PTR-yhteistyö), jolla pyritään torjumaan erityisesti rajat ylittävää ja järjestäytynyttä rikollisuutta.

Tätä taustaa vasten Tulli ilmaisee tukensa selonteolle ja siinä esitetyille johtopäätöksille.

Petri Lounatmaa
Valvontajohtaja

Heidi Ruotsalainen
Tulliylitarkastaja

Liitteet

Jakelu

Tiedoksi